

Akkerbouw 'on demand': een introductie

KodA workshop "Vraagsturing & productontwikkeling"
Cor Verdouw, 17 november 2004

Doel presentatie

- n Introductie vraagsturing vanuit bestaande kennis
- n Discussie voeden met bruikbare concepten

Opbouw presentatie

1. Wat is vraagsturing?
2. Waarom belangrijk?
3. Welke eisen stelt vraagsturing?
4. Behoeftte aan software tools?

Opbouw presentatie

- 1. Wat is vraagsturing?**
2. Waarom belangrijk?
3. Welke eisen stelt vraagsturing?
4. Behoeftte aan software tools?

Voorbeeld Graanketen

- n Ontwikkelingen in graanketen:
 - 1 Sterke schaalvergroting en specialisatie
 - 1 Grenzen aan kostenoptimalisatie
 - 1 Sterke diversificatie van eindproducten
 - 1 Focus op 'experience' economie
- n Knelpunt: onvoldoende afstemming in keten
 - 1 Boer wil hoge opbrengst
 - 1 Molenaar wil hoog percentage bloem
 - 1 Bakker wil goede bakkwaliteit en smaak
- n Oplossingsrichting
 - 1 Vraagsturing in de keten organiseren
 - 1 Van "farmer owned" naar "industrial owned"

Wat is vraagsturing?

- n Uitgaan van de marktvraag bij:
 - 1 Distributie
 - 1 Assemblage
 - 1 Productie
 - 1 Ontwikkeling
- n Van aanbod "push" naar vraag "pull"
 - 1 De klant achter het stuur...

Naar massa maatwerk ...???

- n Pure standaardisatie
- n Gesegmenteerde standaardisatie
- n Standaardisatie op maat
- n Aanpassingen op maat
- n Puur maatwerk

Voorbeelden vraagsturing akkerbouw

- n Distributie
 - 1 Producten op afroep van verwerker of door verwerker zelf opgehaald
 - 1 Verwerker geeft samenstelling partijen aan
- n Assemblage
 - 1 Bakker stelt zelf meelmix samen
 - 1 Retail bepaalt samenstelling gesneden groentemix
- n Productie
 - 1 Teeltplan afstemmen op verkoopprognoses retailer
 - 1 Oogstprognoses afstemmen met verwerker en retail (o.a. promoties)
 - 1 Keuze rassen afstemmen in de keten
- n Ontwikkeling
 - 1 Kwaliteitskenmerken rassen ontwikkelen samen met verwerking en retail
 - 1 Idem, ontwikkeling nieuwe rassen

Opbouw presentatie

1. Wat is vraagsturing?
- 2. Waarom belangrijk?**
3. Welke eisen stelt vraagsturing?
4. Behoeftte aan software tools?

Waarom is vraagsturing belangrijk?

- n Turbulente omgeving, toenemende eisen:
 - 1 Hogere consumenteneisen
 - 1 Afname overheidssteun
 - 1 Toenemende internationale concurrentie
 - 1 Trend naar massa individualisering
- n Inspelen op vraag bepaalt “to be or not to be!”

Fasen marktorientatie

2

-
- n Productie concept
 - 1 beschikbaar en betaalbaar
 - n Product concept
 - 1 beste kwaliteit
 - n Verkoop concept
 - 1 beste promotie
 - n Marketing concept
 - 1 balans product, prijs, plaats en promotie
 - n Consumenten concept
 - 1 keuze aan consument

Opbouw presentatie

3

1. Wat is vraagsturing?
2. Waarom belangrijk?
- 3. Welke eisen stelt vraagsturing?**
4. Behoefte aan software tools?

Onderscheid type producten

3

*Producten =
goederen én
diensten*

- n Functionele producten
 - 1 Bijvoorbeeld: suikerbieten, consumptie aardappelen
- n Innovatieve producten
 - 1 Bijvoorbeeld: pootaardappelen, biomassa (bio-ethanol), R&D testakker, biologisch, gezondheid (nutraceuticals), ...

Hoe vinden we de balans?

3

Functionele producten Innovatieve producten

*Efficiënte
keten*

Match

Mismatch

*Lenige
keten*

Mismatch

Match

Hoe vinden we de balans?

- Behoeftte klant?
- Mogelijk gezien product-/proceskenmerken?
- Strategische keuze?

Functionele producten *Innovatieve producten*

<i>Efficiënte keten</i>	Match	Mismatch
<i>Lenige keten</i>	Mismatch	Match

Bron: V.d.Vorst, 2004

Een vraaggestuurde ketens vraagt....

3

- n Inzicht in de marktvraag
 - 1 huidig en toekomstig (voorspellen)
- n Productflexibiliteit
 - 1 mogelijkheden voor product diversificatie, maatwerk en op klantorder ontwikkelen, produceren en leveren
- n Volumeflexibiliteit
 - 1 mogelijkheden voor volumeaanpassingen
- n Procesflexibiliteit
 - 1 snelheid besluitvorming, aanpassingen planningen en werkwijzen

S
A
M
E
N
H
A
N
G

Bron: Holweg & Pijl 2001, Stoffele e.a. 2003

Mogelijkheden akkerbouw

3

- n Inzicht in de marktvraag J
- n Productflexibiliteit J L
 - 1 *Korte termijn*: mogelijkheden in bijsturing tijdens groei, toevoegen dienstverlening
 - 1 *Lange termijn*: keuze andere rassen in teeltplan, aanpassen productkenmerken, nieuwe rassen
- n Volumeflexibiliteit L J
 - 1 *Korte termijn*: beperkt vanwege groeiseizoen, opslag geogst product en switchen tussen bestemmingen
 - 1 *Lange termijn* (>jaar): goed, afstemmen jaarplannen
- n Procesflexibiliteit J
 - 1 Flexibel management, processen en hulpmiddelen

S
A
M
E
N
H
A
N
G

Opbouw presentatie

4

1. Wat is vraagsturing?
2. Waarom belangrijk?
3. Welke eisen stelt vraagsturing?
- 4. Behoeft aan software tools?**

Voorbeelden van ondersteunende software

n Inzicht in de marktvraag

- 1 POS (Point Of Sales)
- 1 EDI/XML technieken
- 1 Modellen voor vraagvoorspelling
- 1

n Productflexibiliteit

- 1 Tools voor rassenkeuze
- 1 Product Configurators
- 1 Guided Selling Software
- 1

n Volumeflexibiliteit

- 1 Geïntegreerde planningen
- 1 Quick Respons Systemen
- 1 Processimulatiemodellen
- 1

n Procesflexibiliteit

- 1 Processimulatiemodellen
- 1 Referentiemodellen
- 1 Flexibele ICT infrastructuur
- 1 Verandertools (diagnose, spelsimulatie, ...)
- 1 ...

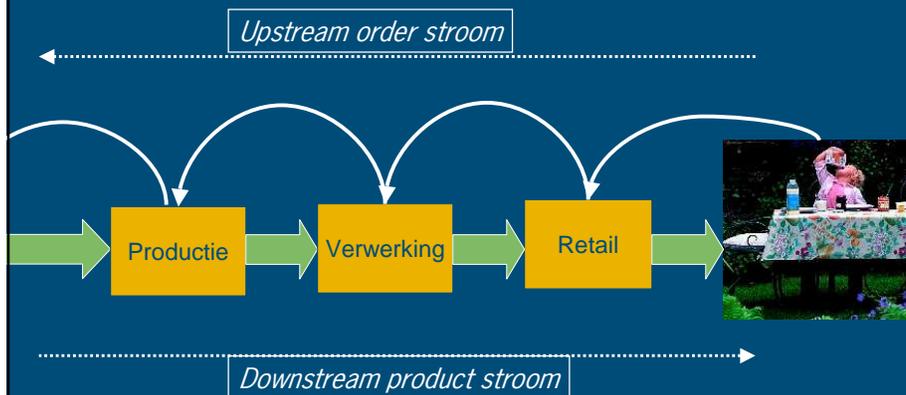
Akkerbouw 'on demand': discussie!

Hoe krijgen we in de akkerbouw inzicht in marktvraag en kunnen we daar vervolgens flexibel op inspelen?

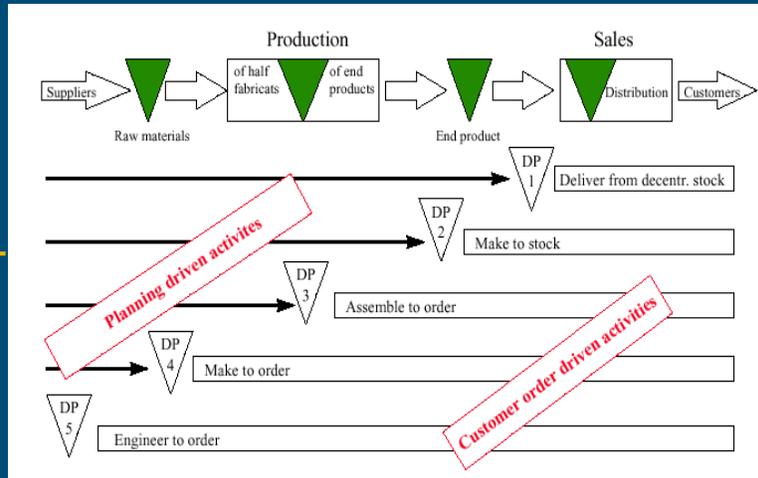
Volgende slides worden niet gebruikt in de presentatie....

Voorbeeld upstream en downstream

Balance efficiency and responsiviteit

Effi-
cien-
cy

Res-
pon-
sivi-
teit

Factoren voor keuze vraagsturing

- n Duur productlevenscyclus
- n Vereiste levertijd
- n Volume
- n Varieteit: van het product(assortiment)
- n Variabiliteit: van de marktvraag

Bron: Childerhouse e.a. 2002

Fasen marktorientatie: akkerbouw?

	Boer	Industrie	Retail
Productie	↓ ?	↓ ?	
Product	↓ ?	↓ ?	
Verkoop		↓ ?	↓ ?
Marketing			↓ ?
Consument			↓ ?

Akkerbouw?

	Boer	Industrie	Retail
Pure standardization	↓ ?		
Segmented standardization	↓ ?	↓ ?	↓ ?
Customized standardization	n.v.t.	↓ ?	↓ ?
Tailored customization	n.v.t.	↓ ?	↓ ?
Pure customization	n.v.t.		